

Impactul conceptului de sustenabilitate în viața studenților din cadrul Academiei De Studii Economice din București

Călinoiu Dumitru-Cosmin

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Facultatea: Contabilitate și Informatică de Gestiune

Coordonator: Asist. univ. dr. Oana-Cristina Stoica

Rezumat: Scopul acestui studiu este prezentarea înțelegerii conceptului de sustenabilitate de către studenții din cadrul Academiei de Studii Economice din București. Studiul subliniază cât de vital este acesta pentru omenire, toate deciziile luate afectând atât dezvoltarea economică și socială, cât și mediul înconjurător. Metoda utilizată în realizarea studiului a fost chestionarul. Pe baza acestuia, deducem că majoritatea studenților cunosc și înțeleg conceptul, demonstrând cunoștințe de bază și exprimând un veritabil interes asupra acestei noțiuni și-și doresc studierea acestuia în cadrul universității. Acest studiu își propune să reprezinte un pilon pentru dezvoltarea fenomenului în cadrul specializărilor oferite de Academia de Studii Economice, astfel încât să existe o legătură substanțială între partea teoretică și piața muncii, precum și o conștientizare în rândul tuturor studenților și cadrelor didactice cu privire la importanța noțiunii de sustenabilitate.

Cuvinte-cheie: sustenabilitate, dezvoltare economică, dezvoltare socială, mediu înconjurător, chestionar

Introducere

Conceptul de sustenabilitate se referă la faptul că societatea încearcă să găsească metode și diverse modalități de a utiliza resursele disponibile într-un mod eficient pe o perioadă de timp îndelungată, fără epuizarea acestora și fără a afecta mediul înconjurător. Această noțiune este implementată și în domeniul economico-financiar, în cadrul companiilor pentru a spori activitatea, obținând rezultate optime. Conform Summitului Mondial din anul 2005, conceptul de sustenabilitate are la bază trei piloni fundamentali: dezvoltarea economică, dezvoltarea socială și protecția mediului înconjurător. Cei trei piloni sunt bazele numeroaselor standarde de sustenabilitate și a sistemelor de certificare (United Nations, 2005). Dezvoltarea durabilă este foarte importantă și ar trebui studiată în curricula contabilă pentru a alinia educația cu așteptările pieței muncii și cu standardele internaționale.

Având în vedere importanța și expansiunea acestui subiect, precum și nevoile actuale ale mediului de afaceri, obiectivul principal al lucrării este analizarea percepției studenților din cadrul Academiei de Studii Economice din București cu privire la conceptul de sustenabilitate pentru a vedea dacă aceștia sunt pregătiți să răspundă noilor provocări din piața muncii. Pe baza studiului, ne dorim să atingem următoarele obiective: prezentarea conceptului și a importanței acestuia în cadrul universității, precum și aplicarea unui loc de muncă în domeniul studiat.

Pentru a îndeplini obiectivul studiului, s-au cules date prin intermediul unui chestionar, având ca respondenți studenți din cadrul Academiei de Studii Economice din București de la diferite specializări. Rezultatele studiului arată că studenții din anii terminali cunosc termenul de sustenabilitate, își doresc să fie organizate cursuri în cadrul universității deoarece consideră utilă studierea în detaliu a acestui concept, dar după finalizarea studiilor majoritatea studenților nu știu dacă vor continua într-un domeniu similar.

Lucrarea este structurată astfel: următoarea secțiune este divizată în două părți intitulate „Noțiuni despre sustenabilitate conform literaturii de specialitate”, respectiv „Noțiuni despre sustenabilitate în educația de afaceri și contabilitate”, urmată de prezentarea metodologiei care ilustrează tipul de studiu efectuat și datele obținute. Cercetarea continuă cu analiza datelor și interpretarea acestora, prezentând în secțiunea de concluzii ideile principale și importanța studiului efectuat.

1. Revizuirea literaturii de specialitate

1.1. Noțiuni despre sustenabilitate conform literaturii de specialitate

Basu (2010) pledează pentru acțiunea colectivă și necesitatea unei societăți nu doar eficiente, ci și echitabile, susținând teoria lui Adam Smith ca individul să utilizeze cele mai bune practici economice, urmărindu-și interesul propriu și binele social. Similar, Glasby (2002) încearcă să-l convingă pe omul din secolul XXI să ia măsuri pozitive pentru a ameliora excesele poluării de mediu, altfel se va confrunta cu mari catastrofe în viitor. Pentru autor, termenul de sustenabilitate este înșelător, deoarece, conform acestuia, trăim „într-o lume nesustenabilă”. Conform unui studiu efectuat de Holmberg și Sandbrook (1992), sustenabilitatea nu este un concept izolat, ci un proces complex, aceasta ținând cont de interacțiunile dintre sistemele biologice, economice și sociale.

Dintr-o perspectivă economică, Pezzey (1989) subliniază faptul că sustenabilitatea implică sacrificii pe termen scurt, cum ar fi consumul mai scăzut pentru menținerea unei căi optime de creștere, combaterea sărăciei, precum și relația dintre creșterea economică și calitatea mediului. În opinia autorului australian, creșterea economică nu trebuie să reprezinte o barieră pentru dezvoltarea și calitatea mediului. În aceeași linie de analiză, Pezzey (1992) conturează termenul de sustenabilitate prin teoria neoclasică a economiei, care pune accentul pe determinarea prețurilor, a producției și a distribuției veniturilor în cadrul piețelor, prin intermediul cererii și ofertei. Acesta, în lucrarea sa, menționează faptul că resursele/forțele pieței cu siguranță nu pot atinge sustenabilitatea, de aceea este nevoie de alte surse naturale și produse de om cât mai semnificative, esențiale sau substituibile la procesele de producție ale economiei.

Conform lucrărilor analizate, sustenabilitatea se conturează ca un concept esențial, este o nouă paradigmă a gândirii și a acțiunii umane, în care prezentul este foarte important, omul luând în considerare toate măsurile privind dezvoltarea economică și socială, precum și mediul înconjurător. Așadar, sustenabilitatea devine obiectivul comun al tuturor generațiilor.

1.2. Noțiuni despre sustenabilitate în educația pentru afaceri și contabilitate

Noțiunea de sustenabilitate apare și în domeniul contabilității și al educației în afaceri, fiind un factor esențial în obținerea unor rezultate optime. Gomes et al. (2025) subliniază importanța integrării educației pentru fenomenul de sustenabilitate în formarea unor noi viitori profesioniști contabili. Conform studiului, educația contabilă se aliniază la directivele Uniunii Europene privind raportările de sustenabilitate și la obiectivele de dezvoltare durabilă propuse de UNESCO.

În contextul educației contabile, Silva și Nilipour (2024) analizează măsura în care programele de învățământ în contabilitate susțin dezvoltarea sustenabilă, dar și în formarea de viitori profesioniști pentru implementarea cu succes a tuturor practicilor sustenabile în companii. În mod complementar, Nerantzidis (2024) aduce în discuție gradul de conștientizare a problemelor legate de sustenabilitate în rândul studenților din domeniul contabilității în Grecia și cum poate influența acesta alegerea programului de masterat. Într-un alt context empiric, un studiu efectuat în Arabia Saudită, în cadrul Universității Prince Mohammad Bin

Fahd, arată importanța conceptului de sustenabilitate în viața studenților. Conform rezultatelor, studenții din anii terminali de la facultățile din domeniul contabilității cunosc conceptul, dar într-un număr redus. Opiniile lor variază în funcție de gen, vârstă și domeniul studiat (UI & Abdel, 2023). Cu toate acestea, studiul se axează doar pe analiza opiniei studenților din domeniul contabilității și nu a luat în calcul factori precum media notelor sau experiența profesională. Studiul de față prezintă o analiză asemănătoare, la nivelul mai multor facultăți din cadrul Academiei de Studii Economice din București.

2. Metodologia cercetării

Pe baza cercetării realizate de UI și Abdel (2023) am realizat un chestionar similar despre importanța conceptului de sustenabilitate și a studierii acestuia, care a fost distribuit studenților din cadrul Academiei de Studii Economice din București. Chestionarul trimis a înregistrat un număr de 74 de răspunsuri. Distribuția participanților este prezentată în Figura 1 și Figura 2.

După cum se poate observa în Figura 1, facultățile din cadrul Academiei de Studii Economice de la care am primit cele mai multe răspunsuri sunt: Facultatea de Contabilitate și Informatică de Gestiune (85,1%), Facultatea de Economie Teoretică și Aplicată (4,1%), Facultatea de Management (2,7%) și Facultatea de Marketing (2,7%).

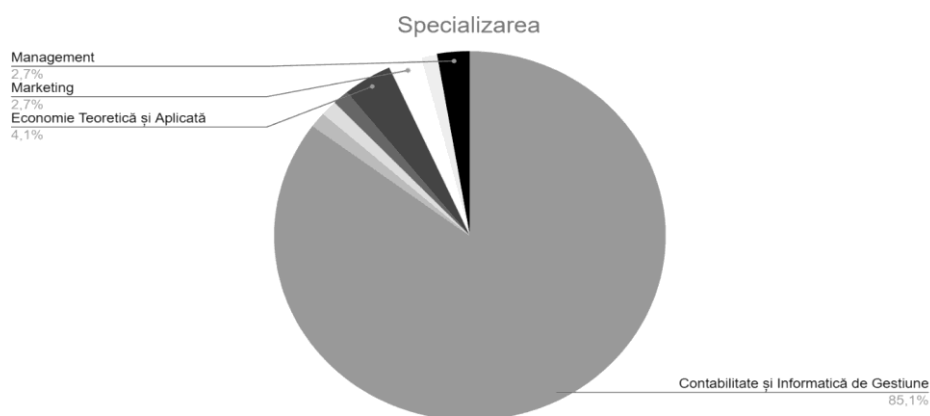

Figura 1. Distribuția participanților în funcție de specializări.
Sursa: prelucrare proprie

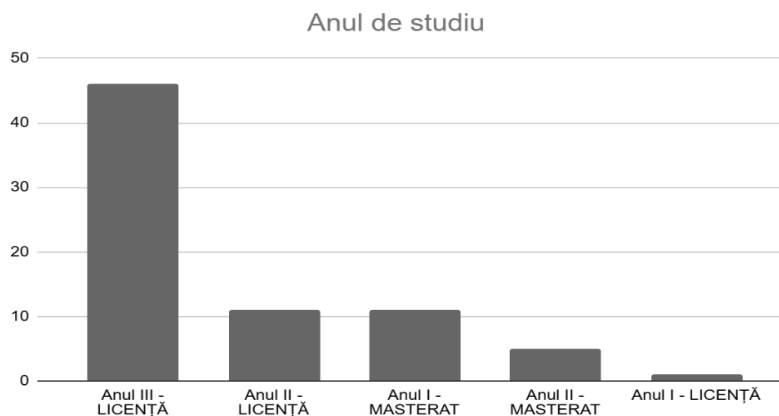

Figura 2. Distribuția participanților în funcție de anul de studiu.
Sursa: prelucrare proprie

3. Rezultate

Pentru a avea o imagine clară și fidelă a chestionarului, primele două întrebări au fost de selecție, pentru a ne asigura că doar studenții din cadrul Academiei de Studii Economice vor juca rolul de respondenți în lucrarea noastră. La următoarea întrebare, care face referire la cunoașterea fenomenului, o întrebare închisă cu răspuns dual, de tipul DA sau NU, 90,5%, mai exact 67 de studenți au oferit un răspuns afirmativ cu privire la cunoașterea conceptului de sustenabilitate, în timp ce 7 studenți au răspuns negativ, așa cum se poate observa în Figura 3.

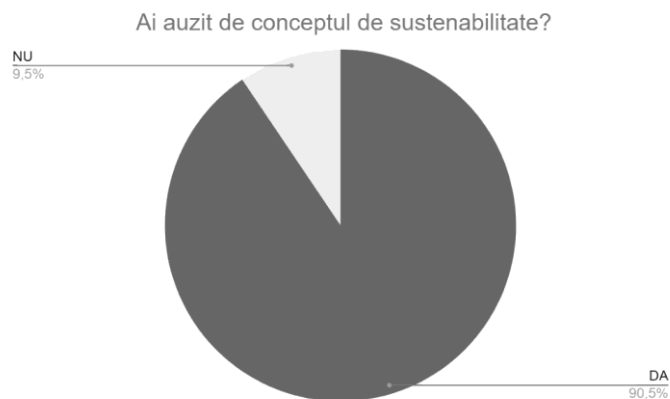

Figura 3. Cunoașterea conceptului de sustenabilitate.
Sursa: prelucrare proprie

Dintre răspunsurile studenților care au confirmat cunoașterea conceptului, au fost selectate câteva definiții pentru a examina ce cunoștințe dobândesc aceștia în prezent despre sustenabilitate (Tabelul 1).

Tabel 1. Definirea conceptului de către studenții respondenți aleși aleatoriu

Respondent	Definirea conceptului
R1	Sustenabilitatea este capacitatea de a exista și de a dezvolta fără a epuiza resursele naturale pentru viitor.
R2	Sustenabilitatea reprezintă o dezvoltare care răspunde nevoilor prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi.
R3	Calitate a unei activități antropice de a se desfășura fără a epuiza resursele disponibile.
R4	Capacitatea ca ceva să existe pe termen lung.
R5	Capacitatea unui obiect/afacere de a funcționa pe termen lung.
R6	Capacitatea unui obiect/afacere de a funcționa pe termen lung.
R7	Sustenabilitatea presupune implementarea de măsuri prietenoase cu mediul în procesul de fabricație, vânzare, distribuție a produselor și a serviciilor oferite de entități.
R8	Un proces care se desfășoară fără a epuiza resursele și fără a distruge mediul.
R9	Sustenabilitatea se referă la utilizarea responsabilă a resurselor pentru a satisface nevoile actuale fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi.

Respondent	Definirea conceptului
R10	Sustenabilitatea înseamnă folosirea responsabilă a resurselor pentru a proteja mediul, economia și societatea, asigurând un viitor echilibrat pentru generațiile următoare.
R11	Sustenabilitatea se referă la echilibrul între creșterea economică și protecția mediului.
R12	Un proces capabil să funcționeze o perioadă foarte lungă de timp.
R13	Obiectiv social, prevede existarea pe termen lung.
R14	Sustenabilitatea înseamnă folosirea responsabilă a resurselor pentru a proteja viitorul.
R15	Utilizarea resurselor naturale în așa mod încât să fie valabile și pentru generațiile viitoare.
R16	Principiul conform căruia ne folosim resursele într-un mod echilibrat. Ne satisfacem nevoile actuale fără să stricăm posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Pe scurt, e un mod de viață responsabil, care protejează mediul, susține echilibrul social și asigură dezvoltarea economică pe termen lung.
R17	Capacitatea unei companii de a satisface nevoile consumatorilor menținând echilibrul între mediu-economie-societate și permițând generațiilor viitoare să-și satisfacă propriile nevoi.
R18	Este capacitatea unui sistem ce funcționează pe termen lung, fără să epuizeze resursele naturale.
R19	Dezvoltarea economică, bunăstarea socială și protecția mediului, astfel încât resursele naturale și condițiile de viață să fie menținute pentru generațiile viitoare.
R20	Calitatea desfășurării unei activități fără a epuiza sau distruge resursele care susțin aceasta activitate
R21	Conceptul de sustenabilitate reprezintă interesul companiilor, și nu numai, față de mediul înconjurător.
R22	Pentru omenire sustenabilitatea reprezintă conceptul de a coexista pe termen lung.
R23	Sustenabilitatea este capacitatea de a exista și de a dezvolta fără a epuiza resursele naturale pentru viitor.
R24	Utilizarea unor resurse (financiare, sociale, ecologice) într-un mod cât mai benefic fără a afecta viitorul.
R25	Modul prin care suntem cât mai apropiați de mediul înconjurător, încercând să nu-i dăunăm sau să minimalizăm cât de tare putem efectele acestor acțiuni.

Putem deduce din definițiile prezentate mai sus că cele mai întâlnite cuvinte cheie sunt: resursele, termen lung, generațiile viitoare, mediul înconjurător, bunăstarea socială și nevoile.

Pentru a examina dacă studenții își doresc să urmeze cursuri de sustenabilitate în cadrul Academiei de Studii Economice, le-a fost adresată o întrebare închisă cu răspuns dual, de tipul DA sau NU. După cum se poate observa în Figura 4, cei mai mulți dintre respondenți (89,2%) consideră că universitatea ar trebui să introducă module legate de sustenabilitate.

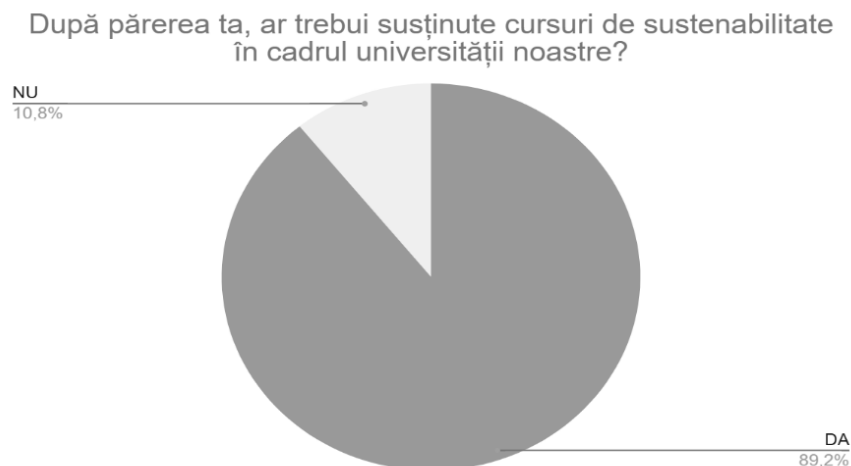

Figura 4. Studiarea cursurilor despre acest concept.
Sursa: prelucrare proprie

Următoarea întrebare a vizat gradul în care studenții și-ar dori să participe la cursuri de sustenabilitate în cadrul universității. Întrebarea a fost închisă cu scală de apreciere (scala Likert), cu valori de la 1 (foarte puțin) la 5 (foarte mult). Din această analiză a tuturor răspunsurilor primite, putem afirma că cei mai mulți studenți au votat numărul 4 cu semnificația „Mult”, exprimându-și dorința de a fi susținute cursuri care au drept obiectiv fenomenul de sustenabilitate așa cum reiese din Figura 5.

Pe o scară de la 1 la 5, cât de mult ți-ai dori să fie susținute cursuri de sustenabilitate?
74 de răspunsuri

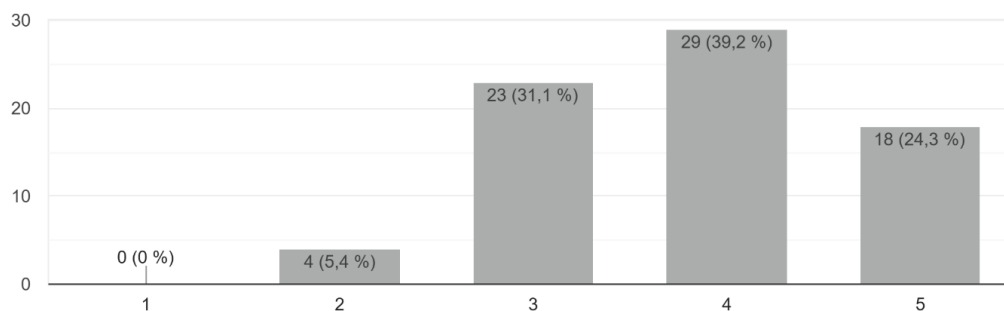

Figura 5. Studiarea cursurilor de sustenabilitate.
Sursa: prelucrare proprie

În continuare, am examinat părerea studenților cu privire la utilitatea studierii acestui concept prin două întrebări: prima fiind o întrebare închisă, cu răspuns dual, de tipul DA sau NU, și în funcție de răspunsul primit, următoarea se axează pe argumentarea în cazul în care răspunsul a fost afirmativ.

Figura 6. Utilitatea studierii în detaliu a conceptului
Sursa: prelucrare proprie

Așa cum se poate observa în Figura 6, la prima întrebare, studenții au răspuns afirmativ în proporție de 63,5%, mai exact 47 de respondenți, iar în proporție de 36,5% au răspuns negativ. Deși cea mai mare parte dintre studenți (89,2% - conform rezultatelor din Figura 5) consideră că este utilă studierea conceptului de sustenabilitate, nu toți susțin că este necesară detalierea conceptului în planurile de studii.

Pentru a doua întrebare, de tip deschis, am extras în mod aleatoriu câteva răspunsuri pe care le-am prezentat în Tabelul 2. Având în vedere argumentele care stau la baza susținerii cursurilor de sustenabilitate la nivelul Academiei de Studii Economice din București, putem extrage câteva cuvinte cheie: inovație, răspândirea informațiilor, economie circulară, actualitate și realitatea mediului înconjurător.

Tabelul 2. Argumentarea studierii cursurilor de sustenabilitate

Respondent	Argumentarea studierii cursurilor de sustenabilitate
R1	Este un factor important în dezvoltarea constantă a societății și economisirea materialelor limitate de pe această planetă.
R2	Pentru că suntem într-un domeniu care se schimbă frecvent și părerea mea este că trebuie să învățăm lucruri care să ne ajute pe termen lung în domeniu.
R3	Consider că pe baza sustenabilității se dezvoltă marea majoritate a afacerilor și produselor din acest moment și fără aceste noțiuni, nu am fi ancorați în realitate. Mai mult, ne formează un ochi critic privind planificările pe termen lung, luând în calcul multipli factori.
R4	Pentru că planeta noastră începe a rămâne fără resurse și acest fapt ne influențează pe fiecare în parte într-un mod negativ
R5	Este un concept educativ și poate fi benefic.
R6	Studierea sustenabilității ne ajută la protejarea mediului, asigurarea resurselor pentru viitor, dezvoltarea economică echilibrată și îmbunătățirea calității vieții.
R7	Da, deoarece este la mijloc viitorul planetei, dacă nu suntem bine informați acum, este posibil să facem alegeri greșite care să pună în pericol singura noastră casă.
R8	Studierea în detaliu a acestui concept poate aduce beneficii atât pentru studenți, cât și pentru universitate și mediul înconjurător.
R9	E ceva ce se predă la alte universități europene și ar fi util să echipăm și studenții români cu informațiile acestea.

Respondent	Argumentarea studierii cursurilor de sustenabilitate
R10	Trăim într-o societate în care resursele considerate nelimitate, sunt, de fapt, limitate, iar prin intermediul sustenabilității putem învăța cum să nu consumăm aceste resurse în totalitate.
R11	Sustenabilitatea este utilă, deoarece protejează mediul, conservă resursele și asigură bunăstarea generațiilor prezente și viitoare.
R12	Ar fi util să se învețe și despre subiecte de actualitate care se întâmplă chiar acum și care ne afectează viitorul într-o măsură mai mare decât credem. Multe persoane nu sunt familiarizate cu termenul de sustenabilitate, deși pare banal, multă lume se gândește doar la reciclare și protejarea mediului, ceea ce într-adevăr, sunt incluse în sustenabilitate, dar conceptul cuprinde mult mai mult de atât.
R13	Prin sustenabilitate, companiile și economiile pot crește într-un mod care nu epuizează resursele și nu creează dezechilibre majore. E vorba de inovații verzi, economie circulară și eficiență energetică.
R14	Pentru a proteja resursele actuale și păstrarea acestora pentru generațiile care vor urma.
R15	Pentru că termenul sustenabilitate este relativ nou, iar prin studierea acestuia se răspândește informația.

Penultima întrebare adresată a fost o întrebare deschisă și a avut în vedere cei 3 piloni fundamentali ai sustenabilității: dezvoltarea economică, dezvoltarea socială și protecția mediului înconjurător. Prin intermediul acestei întrebări scopul a fost de a observa care pilon este cel mai important pentru studenții din cadrul Academiei de Studii Economice din București. Din datele analizate, studenții afirmă că mediul înconjurător este cel mai important, deoarece fără un mediu prielnic, ceilalți doi piloni nu s-ar putea dezvolta.

Ultima întrebare a chestionarului poate fi privită mai mult din punct de vedere facultativ decât obligatoriu, ilustrându-ne un aspect important, și anume dacă studenții vor continua într-un domeniu care aplică conceptul de sustenabilitate pentru a alinia educația cu așteptările pieței muncii. Împărțirea răspunsurilor la această întrebare poate fi observată în Figura 7.

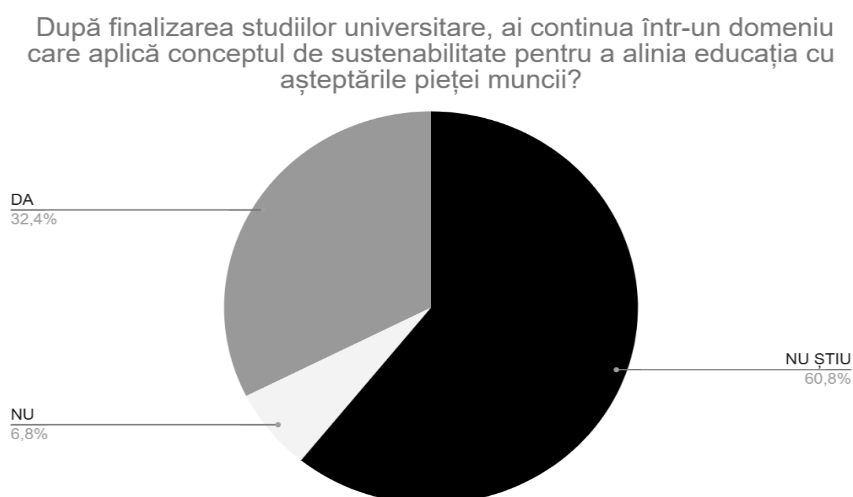

Figura 7. Continuarea într-un domeniu care aplică conceptul de sustenabilitate.

Sursa: prelucrare proprie

Conform rezultatelor, 60,8% dintre studenți, mai exact 45, nu știu dacă vor continua într-un domeniu care aplică conceptul de sustenabilitate, 32,4% (24) au răspuns afirmativ, iar

6,8% (5) au oferit un răspuns negativ. Rezultatul nu este surprinzător, având în vedere că cea mai mare parte dintre respondenți studiază la nivelul licență unde planurile de învățământ cuprind, în acest moment, foarte puține elemente legate de sustenabilitate.

Concluzii

Acest studiu subliniază importanța conceptului de sustenabilitate, majoritatea studenților din cadrul Academiei de Studii Economice din București demonstrând cunoștințe de bază și exprimând un veritabil interes asupra acestei noțiuni. Rezultatele afirmă că studenții percep fenomenul ca fiind esențial, din prisma celor 3 piloni. Un semn de întrebare îl ridică aplicarea pe piața muncii a unui job ce implică întregul fenomen, cei mai mulți dintre respondenți nefiind siguri dacă și-ar dori să lucreze în acest domeniu în viitor. Conceptul de sustenabilitate nu ar trebui să fie cunoscut doar într-o manieră teoretică, ci și aplicat în practică. Cel mai important dintre pilonii sustenabilității a fost mediul înconjurător, aspect afirmat de populația sondajului.

Studiul este foarte important, deoarece aduce în discuție fenomenul de sustenabilitate, un termen existențial în secolul XXI, acesta demonstrând că studenții sunt interesați să-și însușească noțiuni despre acest concept. Totodată, studiul este relevant pentru universitatea noastră, lucrarea devenind un punct de plecare în studierea acestui fenomen. Aplicând în cadrul Academiei de Studii Economice din București elementele definitorii ale sustenabilității, vom putea deveni un pilon esențial în inițierea, pregătirea și dezvoltarea studenților pentru o piață a muncii destul de acerbă.

Bibliografie

1. Basu, K. (2010) Beyond the invisible hand: Groundwork for a new economics. In *Beyond the Invisible Hand*. Princeton University Press.
2. De Silva, T. A. & Nilipour, A. (2024) "Is the accounting curricula keeping up with sustainability development?", *Accounting Education*, 1-29.
3. Glasby, G. P. (2002) "Sustainable development: The need for a new paradigm", *Environment, Development and Sustainability*, vol. 4: 333-345.
4. Gomes, S., Jorge, S. & Eugénio, T. (2025) "Future accounting professionals-How important is teaching for sustainability?", *Journal of Applied Research in Higher Education*.
5. Hadi, N. U. & Abdel-Razzaq, A. I. (2024) „Promoting sustainable learning among accounting students: evidence from field experimental design”, *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, vol. 14, no. 2: 479-491.
6. Holmberg, J. & Sandbrook, R. (2019) Sustainable development: what is to be done?. In *Policies for a small planet* (pp. 19-38). Routledge.
7. Nerantzidis, M. (2024) "Sustainability and accounting education in the Greek context", *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, vol. 14, no. 5: 1187-1204.
8. Pezzey, J. (1989) "Economic Analysis of Sustainable Growth and Sustainable Development", Environment Department working paper | no. ENV 15 Washington, D.C. : World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/234121493257444727>
9. Pezzey, J. (1992) "Sustainable development concepts: An economic analysis", World Bank Group. <https://documents.worldbank.org/pt/publication/documents-reports/documentdetail/237241468766168949/sustainable-development-concepts-an-economic-analysis>
10. United Nations (2005) "World Summit, 14-16 September 2005, New York", <https://www.un.org/en/conferences/environment/newyork2005>.